23/07/2020

Адвокат Велибор Марковић о пропалим преговорима с Владиним експертима о Закону о слободи вјероисповијести

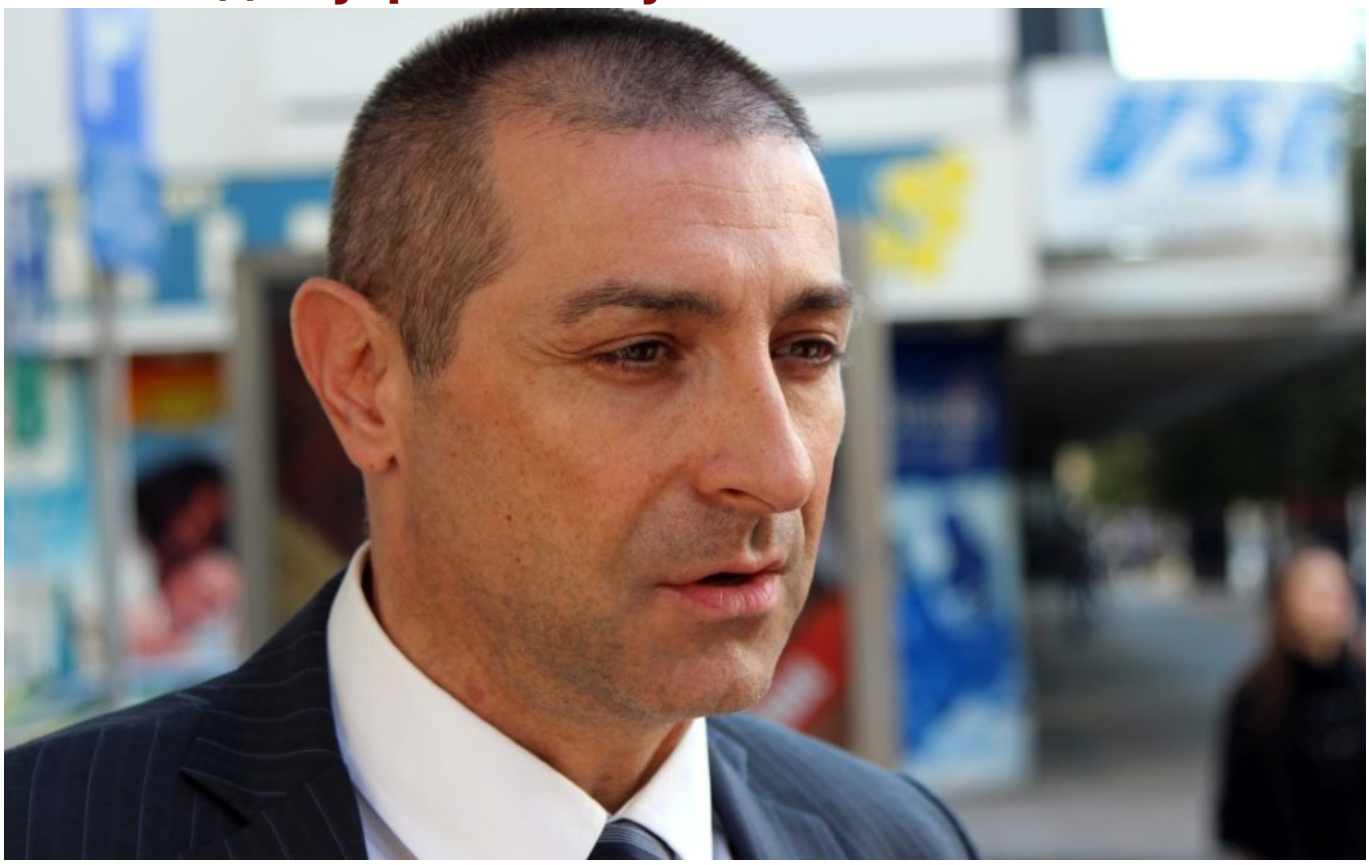

На основу јучерашњих изјава предсједника Владе Црне Горе госп. Душка Марковића и потпредсједника Владе и министра правде госп.Зорана Пажина, могло би се закључити да је Митрополији црногорско-приморској од стране Владе понуђено више уступака који би довели до измјена и допуна Закон о слободи вјероисповијести или увјерења и правном положају вјерских заједница, али да их Митрополија из непознатих или нејасних разлога није прихватила, што је довело до ситуације да преговори до даљњег буду обустављени. Стога овом објавом информишем јавност да је стварно стање ствари другачије, односно следеће:

Тачно је да је након вишемјесечних претходно вођених преговора између експертских тимова Владе Црне Горе и Митрополије црногорско-приморске, настављених дана 20. јула и 21. јула 2020.године, Влада ЦГ понудила МЦП измјену и допуну наведеног закона, тако што би се надлежност за рјешавање имовинско-правних спорова између државе и вјерских заједница поводом

објеката и земљишта уписаних на те вјерске заједнице, измјестила из управних органа у судове, а терет доказивања права власништва са вјерских заједница као већ уписаних власника, пребацио на државу као субјекта који не посједује упис тог права. Измјене и допуне закона у том правцу, представљале би значајан корак ка приближавању ставова супротстављених страна, али и оно што је за мене као легалисту значајније, враћање основних постулата грађанског права, према којим је она страна која тврди да је у њеном власништву ствар која је у листу непокретности уписана на друго лице, дужна да покрене спор ради утврђивања свог права власништва на тој ствари, при чему није довољно да пружи доказ да уписано лице није власник, већ је нужно да приложи доказ свог права власништва.

Међутим, иако нерадо, принуђен сам да овом приликом указем јавности да се током вођених преговора, без обзира на вербално исказан став Владе о њеној спремности да се изврше измјене у овом дијелу, упорно с њихове стране истрајавало на погрешном правном становишту према којем се контрола уписа права власништва може вршити кроз вођење управног поступка, без временског ограничења покретања таквих поступака, нашта смо као чланови експертског тима МПЦ реаговали у смислу да то није могуће због протека рокова од три, односно десет година прописаних Законом о управном поступку, те и да је према њиховом другом правном становишту, кроз одредбу чл. 62. ст. 3. наведеног закона обезбијеђена примјена правила парничног поступка, што је такође погрешно, будући да та одредба прописује примјену Закона о парничном поступку само у погледу доказних средстава која се могу користити, као и правила доказивања, а не и у погледу самог поступка. Отуда када с једне стране имате ситуацију гдје Влада нуди измјене закона путем измјештања надлежности из управног органа у суд, као у погледу терета доказивања, а с друге стране истрајава на надлежности управног органа, позивајући се на примјену правила парничног поступка који се у овом случају искључиво примјењују на врсте доказа који ће се проводити и правила доказивања, а не и самог поступка, онда то за сваког озбиљног правника представља више него очигледан и јасан знак да дата понуда није искрена, већ да се ради о једној врсти политичке манипулације под изговором понуђених уступака. Да је ово тачно, потврђује чврсто исказани став Владе према којем не може бити говора о измјени управо чл. 62. закона, иако је тај члан највише и споран, будући да се једино његовом измјеном и може извршити измјештање надлежности из управних органа у суд и одређивати на коме ће бити терет доказивања спорних чињеница. С друге стране, формулација у тој истој одредби, на којој Влада истрајава њеним правним опстанком у цјелости, а према којем се иако условно, државном

имовином прогласава она имовина која је већ уписана као власништво трећих лица, представља класичан вид национализације коју наш Устав и закони не познају, и то национализације без новчане надокнаде, што представља грубо кршење чл. 58. Устава Црне Горе, којом се јемчи право својине и прописује да нико не може бити лишен или ограничен тог права, осим када то захтијева јавни интерес, али уз правичну накнаду, која се одређује по тржишној вриједности непокретности у вријеме доношења одлуке о исплати.

Према томе, умјесто да одредба чл. 62. наведеног закона буде знатно измијењена или чак брисана, у ком случају би се у погледу имовинско-правних питања и поступка у којима се о њима одлучује, примјењивали системски закони какви су Закон о основним својинско-правним односима и Закон о парничном поступку, који се примјењују у имовинско-правним споровима свих других физичких и правних лица без изузетка, Влада одбија да мијења или брише управо тај члан, покушавајући да пред јавношћу створи погрешну слику како је она та која наводно чини уступке, а прећуткујући да су њени уступци ограничени на исказаној спремности за измјенама само оних мање значајних одредби, какве су чл. 63. и 64. тог спорног закона. Јер, одредба чл. 63. наведеног закона односи се само на попис, процјену, подношење захтјева за прекњижбу имовине уписане на вјерску заједницу са ње на државу по окончању управног поступка, те и обавезу прекњижбе од стране катастарског органа у року од 15 дана по подносењу захтјева, а чл. 64. да вјерске заједнице настављају са коришћењем имовине до одлуке надлежног органа о државини, коришћењу и располагању имовине, сто међутим правно не представља ништа, с обзиром да одредбе сличне чл. 63. садржи и Закон о извршењу и обезбјеђењу у случају постојања правоснажних судских одлука, док чл. 64. о настављању коришћења од стране дотадашњих корисника представља фразу без икакве правне тежине, будући да држава након свог уписа као власника може када то год хоће да од вјерске заједнице затражи и издејствује своју државину као једно од три својинска овлашћења (ius possidendi, fruendi, abutendi), а затим да сама одреди коме ће ту имовину давати на даље коришћење, што се правно изједначава са државином.
Треба навести и то да конкретних преговора у вези евентуалног брисања или измјена одредби чл. 62., чл. 63. и чл. 64. наведеног закона, макар посљедња дана када сам ја присуствовао преговорима, уопште није ни било мимо уводног излагања од стране потпредсједника Владе у којем је изразио спремност ка одређеним уступцима, а ово из разлога што је прије него што се о њима требало преговарати, пред МЦП постављен ултиматум у виду њене претходне регистрације примјеном одредбе чл. 22. наведеног закона. Без намјере да се упуштам у историјску оцјену дужине битисања Митрополије на

овим просторима, јер за то нијесам ни стручан, ни компетентан, ограничицу се на могуће и реалне правне посљедице такве регистрације. Наиме, уколико би Митрополија поднијела такву пријаву и била регистрована, таква би се правна радња према њој, у атмосфери у којој се налазимо и правном систему какав јесте, могла третирати као непостојање њеног правног континуитета са вјерском заједницом која је постојала прије датума регистрације, што би у крајњем могло да произведе погрешно правно тумачење, према којем имовина стицана од 1. децембра 1918.године па до дана регистрације, није њема. Отуда се не може прихватити као тачна изјава господина Пажина према којој овај закон третира само имовину вјерских заједница стечену до 1. децембра 1918. године, а не и послије тог периода. Јер, имовину стечену до 1. децембра 1918. године третирају одредбе чл. 62, чл.63. и чл.64. тог закона, док имовину стечену послије тог периода до данас, третирају одредбе чл.22, чл.23. и чл.24. тог истог закона, истина не директно као претходно побројане, али за проницљиве правнике врло јасно. Тако би се МПЦ кроз своју „нову регистрацију“ третирала као црква без правног континуитета са оном која је на овом простору постојала до тог момента, чиме би се имовина стечена од 1. децембра 1918. године до дана регистрације могла третирати као „res nullius“ (ничије ствари), чији би власник по том основу постала држава. Стога сам током преговора лично предлагао да се у одредби чл. 24. закона таксативно наброје све вјерске заједнице које неспорно постоје и функционишу више деценија на овим просторима и за које не би постојала обавеза регистрације, међу којима је свакако и МЦП, већ само евиденција, али тим поводом нијесмо добили било какво изјашњење. Иначе, наведена стратегија државе у виду заузимања и имовине стечене од 1. децембра 1918. године до данас је једино могућа, с обзиром да би држава могла стећи право власништва по основу својих и улагања грађана само на имовини цркве за коју тврди да је била на овим просторима, а пошто се тврди да је од 1. децембра 1918. године на територији Црне Горе била друга, „окупаторска“ црква, која је као таква ипак стицала имовину, онда држава мора да тражи други модус за заузимање и те имовине, а то је путем прекидања правног континуитета МЦП са периодом прије њене регистрације.

Евентуално непостојање такве намјере на страни Владе Црне Горе не умањује професионалну обавезу чланова Експертског тима МЦП, а посебно из редова адвоката, да укаже свом властодавцу на овакву реалну и објективну опасност. Ово тим прије што сам ову врсту бојазни отворено и директно саопштио током трајања преговора другог дана, али нијесам добио било какво увјерење, а камоли гаранцију да се то неће десити. Напротив, при самом крају неформалног дијела састанка, повело се питање „ничијих

ствари“, што учвршћује моју обавеза на посебну обазривост у овом случају у циљу заштите права и интереса мог властодавца од сваких по њега евентуалних штетних посљедица, указујући му на могуће консеквенце усљед погрешних потеза, без обзира да ли постоји или не лоша намјера друге стране. Ако постоји добра, сигурно је да се из овог проблема може изаћи на брз и ефикасан начин, уз обострано задовољство обије стране из преговора.

mitropolija.com